

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ของครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ของครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครศรีธรรมราช และ 2) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ที่มีต่อการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนของครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครศรีธรรมราช ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ให้กับสถานศึกษาสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครศรีธรรมราช ให้ได้มาตรฐานตามของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยกล่าวถึง วิธีดำเนินการวิจัยโดยมีรายละเอียดของประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จำนวน 127 คน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครศรีธรรมราช

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามข้อมูล ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ที่ผู้ศึกษาวิจัยได้จัดสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของของครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครศรีธรรมราช มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ได้แก่ข้อมูลเกี่ยวกับตำแหน่ง เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา สาขาวิชา และประสบการณ์

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ของครูประจำศูนย์ การเรียนรู้ชุมชน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามมาตรฐานศูนย์การเรียนรู้ชุมชน 3 ด้าน ดังนี้

1. มาตรฐานด้านผลผลิต มี 1 มาตรฐาน 5 ตัวบ่งชี้
2. มาตรฐานด้านกระบวนการ มี 4 มาตรฐาน 8 ตัวบ่งชี้
3. มาตรฐานด้านปัจจัย มี 1 มาตรฐาน 6 ตัวบ่งชี้

ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการ ของลิเคอร์ท (Likert) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด โดยกำหนดความหมาย ของระดับคะแนน ดังนี้

- | | | |
|---|---------|---|
| 5 | หมายถึง | มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับ มากที่สุด |
| 4 | หมายถึง | มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับ มาก |
| 3 | หมายถึง | มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับ ปานกลาง |
| 2 | หมายถึง | มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับ น้อย |
| 1 | หมายถึง | มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับ น้อยที่สุด |

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคที่มีต่อการบริหารจัดการศูนย์ การเรียนรู้ชุมชน ของครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครศรีธรรมราช มาตรฐานศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ทั้ง 3 ด้าน อย่างไรบ้าง

วิธีสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตาม มาตรฐานศูนย์การเรียนรู้ชุมชนและการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
2. สร้างแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสำรวจ รายการ (Check List) ได้แก่ ตำแหน่ง เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา สาขาวิชาและประสบการณ์
3. การสร้างแบบสอบถามตอนที่ 2 โดยศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ซึ่งเป็นการสร้างแบบสอบถามตามมาตรฐานศูนย์การเรียนรู้ ชุมชน ที่สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยได้กำหนดไว้เป็นมาตรฐาน ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน 3 ด้าน 6 มาตรฐาน 19 ตัวบ่งชี้ จำนวน 103 ข้อคำถาม
4. การสร้างแบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค ที่มีต่อการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ตามมาตรฐานศูนย์การเรียนรู้ชุมชน 3 ด้าน

5. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากเป้าหมายกลุ่มประชากรที่กำหนด คือ ครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครศรีธรรมราช 127 คน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขออนุญาตแนะนำตัวผู้ศึกษาวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการคุรุศาสตร์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ถึงผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอ 23 อำเภอ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อขอความร่วมมือให้ครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตอบแบบสอบถาม
2. ส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือแนะนำตัวไปยัง สถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสำรวจความคิดเห็น โดยผู้ศึกษาวิจัยเป็นผู้นำแบบสอบถามไปส่งให้กับผู้ตอบแบบสำรวจความคิดเห็นโดยตรง พร้อมเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง บางส่วนที่หลงเหลือจะตามเก็บเป็นรอบที่สองต่อไป โดยให้เวลาภายใน 7 วัน ซึ่งจะมีการทวงถามเป็นระยะจนกระทั่งถึงเวลาตามเก็บในรอบที่สอง
3. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด 127 ชุด เพื่อดำเนินการจัดกระทำข้อมูลสำหรับการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์จากแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบให้นำหน้ากระดาษแนลงในแบบสอบถาม นำคะแนนในแบบสอบถามไปบันทึกในแบบบันทึกข้อมูล (Coding Form) ใช้ข้อมูลในแบบบันทึกข้อมูล ไปบันทึกลงในคอมพิวเตอร์โดยโปรแกรมสำเร็จรูป
2. หาค่าสถิติในการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้การวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเกณฑ์การแปรคะแนน

3. นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ ในรูปตารางประกอบการบรรยาย
ดังนี้

3.1 ข้อมูลในตอนต้นที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของครูประจำศูนย์
การเรียนรู้ชุมชน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ ดังนี้

3.1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับเพศชายและเพศหญิง

3.1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับอายุ ได้แก่ อายุต่ำกว่า 25 ปี ระหว่าง 25-30 ปี ระหว่าง
31-45 ปี และ อายุ 46 ปีขึ้นไป

3.1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับวุฒิทางการศึกษา ได้แก่ ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี
และสูงกว่าปริญญาตรี

3.1.4 ข้อมูลเกี่ยวกับสาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาทางการศึกษา สาขาวิชาที่
ไม่ใช่ทางการศึกษาและสาขาวิชาอื่นๆ

3.1.5 ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์ ได้แก่ น้อยกว่า 1 ปี ระหว่าง 1-2 ปี ระหว่าง
3-5 ปี และตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป

3.2 ข้อมูลตอนต้นที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
ตามมาตรฐานศูนย์การเรียนรู้ชุมชน วิเคราะห์ข้อมูลตามตัวแปรที่ศึกษาทั้ง 3 ด้าน โดยการหาค่าเฉลี่ย (μ)
และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) แล้วนำค่าไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ผลการประเมิน
ความคิดเห็น (Opinionative) ของประคอง วรรณสูตร (2537, หน้า 77) ซึ่งข้อมูลเป็นลักษณะมาตรา
ส่วนประมาณค่ากำหนดคะแนน 5 ระดับ ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง ดำเนินการบริหารจัดการอยู่ในระดับ มากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง ดำเนินการบริหารจัดการอยู่ในระดับ มาก

2.51 – 3.50 หมายถึง ดำเนินการบริหารจัดการอยู่ในระดับ ปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง ดำเนินการบริหารจัดการอยู่ในระดับ น้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง ดำเนินการบริหารจัดการอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

3.3 ข้อมูลตอนต้นที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคที่มีต่อการบริหาร
จัดการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยแยกประเด็นตามขอบเขต
เนื้อหามาตรฐานศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ทั้ง 3 ด้าน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ (Percent Type) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปในตอนต้นที่ 1 เป็นข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{ความถี่ของรายการทั้งหมด} \times 100}{\text{ความถี่ทั้งหมด}}$$

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร

$$\mu = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ μ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน ขนาดกลุ่ม

1.3 หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviatdant) โดยใช้สูตร

$$\sigma = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ σ แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของคะแนนรวมทั้งหมด
 $(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 $(n-1)$ แทน จำนวนตัวแปรอิสระ(Degree of freedom)